

KONČANO ZASLIŠEVANJE PRIČ V ŠENČURSKEM PROCESU

Čeprav sta bila med drugimi zaslišana poslanca dr. Rape in Mravlje – Branilci zahtevajo, da se zaslišijo še nadaljnje priče

Beograd, 25. februarja.

Današnja razprava se je pričela ob 8.30 v prisotnosti vseh obtožencev Nadaljevalo in končalo se je zasliševanje priče.

Glavno zanimanje je vladalo danes za izpovedi narodnih poslancev Milana Mravljeta in dr. Staneta Rapeta, ki sta bila zaslišana zaradi dozovkov na Primskovem in v Šenčurju. Oba sta odločno vztrajala na svojih prvotnih izpovedbah, tako da je priča v konfrontaciji z obtožencem ponovno prisko do zelo dramatičnih prizorov. Tudi obramba je posegla živahnno v razpravo in skušala izrabiti vsako najmanjšo okolnost, ki bi mogla služiti obtožencu v prilog. Parkrat je prisko tudi do splošnega prerekanja, ki pa mu je takoj napravil konec predsednik s svojim odločnim nastopom.

Izpovedi posl. Mravljeta

Predsednik da poklicati najprej prvo današnjo pričo, narodnega poslancea Milana Mravljeta. Opozoril ga na njegovo prisego in pozave, naj prizovede, kako so se vršili dogodki na Primskovem.

Priča prizoveduje, da je imel za tisti dan napovedane shode na Primskovem, pri Sv. Ani in v Križah pri Tržiču. V Kranju ga je čakal njegov prijatelj Ivan Lokar s Primskovega, ki ga je tudi popejal tja. Ko sta prispevali na Primskovo, so jima povedali, da so lokal gasilnega doma, kjer naj bi se vršil shod, že obkrožili fantje z zelenimi kravatami; vodi da jih kranjski župnik Škrbec in onemogočili hodoči zborovanje. Pred lokalom, kjer naj bi se vršilo zborovanje je bilo kakih 50 ljudi, ki so hoteli na shod, a jih nasprotniki niso ustili v zborovalno dvorano. Priča je potem vstopila v zborovalni lokal in v posebno sobico, kjer je naprosil orožniškega narednika, naj v primeru, če pride do razgrajanja zaključi zborovanje in potem seveda napravi vse, kakor mu predpisujejo njegovi predpisi. Ko je Lokar otvoril zborovanje, se je nekaj oglastil iz prve vrste, ki je zahteval, naj se voli predsednik.

Predsednik: »Kakšen pa je bil tisti človek, ali bi ga spoznal?«

Priča se ogleda po obtožencih in pokaže na obtoženega Ilijom: nato nadaljuje: »Ko je Ilija predlagal, naj se voli predsednik, so ljudje začeli vptiti: »Hocemo predsednika!« Videl sem župnika Škrbeca, da daje znamenja z roko, nakar je nastalo potem gromsko vptite.«

Predsednik: »V preiskaviste izjavili, da je Škrbec dvignil palico.«

Priča se tega dejstva ne spominja, ali ko mu je predsednik prečital njegovo izpoved v preiskavi, pravi: »Potem je pa tako:«

Kravali na shodu v Primskovem

Nadalje prizovede posl. Mravljeta, da je prosil ljudi, naj bodo mirni. Rekel jim je: »Ako ste pametni ljudje, potem boste poslušali. Ako ste pa prišli samo kot organizirana banda, pa boste seveda razbili shode. Na te besede so začeli še boji kričati. Ijde se dvigati pesti in kričati: »Ven ga vrzite! Ubijte ga in se marsiškaj drugač.«

Predsednik: Ste videli župnika Škrbeca?

Kje je stal in kaj je delal?«

Mravljek: »Videl sem ga in sem slišal, da je nekaj govoril, ali kaj, nisem razumeval. Jaz sem tedaj rekel Lokaju, da je nemogoče, da se vrši zborovanje in da je nevarnost, da bo postala sivač Še hujša, zato je treba zaključiti zborovanje. Lokar je to nepravilno. Naprosil sem tudi orožniškega narednika, naj to sporoči ljudem. Narednik je objavil ljudem, da je zborovanje zaključeno, in jih pozval v imenu zakona, naj se razidejo. Prišli so potem orožnički, ki so začeli izpraznjati dvorano. Kaj se je dvorana tako izpraznjevala, je ostal župnik Škrbec zadnjih v dvorani in staj prav pred odrom. Stopal je na prvo stopnico in zaklical: »Dobro, da je tako, se pa pokorimo zakonu! Živio Korošec! Živela samostojna Slovenija!« Potem pa je obrnjen proti meni s ironično dodal: »Živela republika!«

Mravljek nadaljuje: »Nato je Škrbec odšel iz dvorane in za njim tudi Jaz. Zunaj pred vratim sem stopil na stol. Tako jsem se že obkrožili ljudje, ki so nosili zelenle kravate. Pozval sem svoje prijatelje, naj se vrnejo v dvorano, da se bo tamkaj vršila konferenca. Ko sem stal na stolu, je priletelet proti meni velik kaznen, ki bi me bil zadel naravnost v glavo, če bi se ne bil umaknil.«

Priča je potem stopil s stola. Njegovi prijatelji so med tem raztrgali obroč ljudi z zelenimi kravatami in je prišlo do majhnega pretepa, nakar so orožnički razpršili ljudi z zelenimi kravatami, dočim se je Mravljek s pričami vrnil v dvorano, kjer se je nato vršila konferenca.

Klici župnika Škrbeca

Predsednik vpraša pričo, kakšna je bila situacija v dvorani, in priča to razkaže na podlagi črtke, ki ga ima predsednik.

Na vprašanje ali je tedaj množica, ko je odhaljal v dvorano, kričala, potrdi priča, da je bil velik krik in vik.

Na vprašanje, kako daleč je stal župnik Škrbec od priče tedaj, ko je začikal one vzklike, odgovor priča, da približno tako daleč, kakor stoji sedaj on od predsednika.

Na ponovno vprašanje, ali je točno slišal vzklike obtoženega župnika Škrbeca, ponovni posl. Mravljek, da je župnik Škrbec »začikal: Živio Korošec! Živela samostojna Slovenija!« potem obrnjen na meni: Živela republika! Bil je pri tem obrnjen proti meni, ali ker je stopil na stopnico, je stali tako, da je imel uregel čez dvorano.

Priča nadalje prizovede, da je bil župnik Škrbec voda množice, ki je nastopila proti nemu. On je vodil vso stvar tudi to da so zavzeli dvorano: on je dajal znamenja, on je pač načelnil brihiti. Če bi on dajal najmanjše znamenje, naj budstvo miruje, pa bi bil takoj nastal mir. Vsi so gledali nanj, tako Zabret, tako tudi Ilija. Ni bil

jih prvotnih izpovedbah, tako da je priča v konfrontaciji z obtožencem ponovno prisko do zelo dramatičnih prizorov. Tudi obramba je posegla živahnno v razpravo in skušala izrabiti vsako najmanjšo okolnost, ki bi mogla služiti obtožencu v prilog. Parkrat je prisko tudi do splošnega prerekanja, ki pa mu je takoj napravil konec predsednik s svojim odločnim nastopom.

Sodnik Paljič Škrbec: Čemu ste vendar kljuci, kakor sami trdite: Živela Slovenija?«

Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: Čemu ste vendar kljuci, kakor sami trdite: Živela Slovenija?«

Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za nekakšen teater; mene je tudi zanimalo, kako se bo Mravljek izvil, ko je bilo zborovanje razpuščeno. Obrnil sem se k Ujedstvu in sem rekel: Potreben je, da spoštujemo zakon! Živio Slovenija! In nič drugače.«

Sodnik Škrbec: »Bil je to spontan vzklik. Samo nekaj pozdrav. Jaz sem to vse skupaj smatral vse bolj za ne

ŠENČURSKI PROCES PRED DRŽAVNIM SODIŠČEM

Sedmi dan razprave — Včeraj so se čitale izpovedi prič, ki so bile zaslišane v teku sodne preiskave

Beograd, 27. februarja.

Razprava se je pričela ob 9.15. Danes so čitali sodne spise in zapisnike iz izpovedi enih prič, ki niso bile povabljene k glavnemu razpravi, marveč so bile zaslišane v teku preiskave. Važnost se je potegala zlasti na izpovedi sreskega načelnika dr. Ogrina, sreskega podnačelnika dr. Ivana Zobca, na izpovedi orožnikov in orožniškega majorja v Kranju Pavlovića. Več prič je zelo obtežno izpovedano v smislu obtožnice, nekateri pa deloma razbremeno. Predčitana je bila tudi izpoved župnika Barleta, ki pa je za dejanski stan nebistvena, ker je g. Živnik govoril na svojem shodu in ni videl prizorov, ki so se med tem odigravali na mestu in na prostoru pred cerkvijo.

Priča je bila predčitana izpoved priče Marije Župančeve, ki je izpovedala: »Gledam sem po se zaseči tujce zbirati pred Gašperlinovo hišo. Bilo pa je ljudi tudi na Šumnikovem dvorišču, od koder so pozneje zadeti kameni in polena in je poti tudi pričela. Videla sem na oknu Šumnikove hiše Mario Župnika. Kralj je vzklikal: Živko Korošec! Zaslišala pa je tudi: Živila republike!« Tola samo enkrat bolj potihnila. Kralj je metal kamenje in polena z Šumnikovega dvorišča in kdo je streljal, ne vidi.

Obtežljne izpovede Gašperlinevih

Katarina Gašperlin, gostilničarka in trgovka v Šenčurju je izpovedala: »Tisto počedno sem bila večinsko v gostilni započela. Strošek sem pa tudi pred hišo, kjer so se zaseče zbirati grude ljudi. Videla sem Brodarja in po vsem njegovem vedenju, se je videnje, da on bila množico. Kralj je: Dol z Barletom! Živilo Korošec! Živilen rezbunčar! Dol s kraljenim Živil Mussolini! Živila republike! sem tudi videla, ko je star pred vsejo hitro in preklicindini rokami. Vzobujala je množico in dajal navodila z rokami. Na eknu Šumnikove hiše pa sem viden Mario Župnika in po posmehu pravljeno, toda ta se je takoj udeleževala in vstala nekoč začaj. Marica je vzklikala: Dol z Barletom! Živil z vladom! Živila republike! Pozneje sem videnja, kako so Šumnikova držala na rokah in je vzklikala: Živil Korošec! Dol Barlet! Dol vlado!

Predsednik Šumnika: »Ali ste sišali, da ste z rokami dajali navodila in da vas je množica držala na rokah?« Šumnik: »To je vse iz sovraštva, to je vse organizirano proti nam.«

Ivan Gašperlin, gostilničar in trgovec v Šenčurju, je v preiskovalnem postopku izpovedal: »Videli sem, kako je prihaja od Preddverja dol gruda kolesarjev, ki je kričal: Živil Korošec! Dol z Barletom! Imaeli so zelenje kravate in pa zelenje vejice. Množica se je zbrajala pred našo hišo, pa so jo potem orožniki porinili nazaj. Pozneje sem bil zaposten na dvorišču, ker se je vrnil, shod, kateremu sem jaz predsedoval. Zuma pa so kraljali Živil Korošec! Dol Barlet! Živila svoboda! Dol kralj! Živila republike! Živil Mussolini! Živila se je veliko ljudi tako da jih je bilo do 4 tisoč Brodarja in Šumnika sem viden, da sta imela med množico vodilno vlogo. Videli sem tudi kranjskega župnika Škrbeca. Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti Župnišču, je bil krik in vik na hujšati. Kralj je: Dol Barlet! Sem ga dajte da ga razrešim! Kralj je tudi Živil Korošec! Dol Barlet! Živila republike! Prašič Barle! Na shod so skrneli metati tudi polena, tako da je streljal Brodar je protestiral napram sreskega načelnika termu je dejal, da je hotel pomiriti ljudstvo, kar pa je neresnično. Šreski načelnik ga je ponovno pozval. Župnik Barle, govoril, sem viden, da je množica prihala od Primskega. Hodili so čez Šumnikovo dvorišča in kričali: Živil Korošec! Dol z bajonetom! Živila svoboda! itd. Čim so metali tudi kamenje proti orožnikom. Kamenje pa je padalo kakor dež, metali so ga z Šumnikovega dvorišča, pa tudi od cerkve.«

Mato Savar orož kaplar: »Stal sem na cesti z načelnikom Goljem iz Preddverja, ko je pritekel, orožnik proti nama in da z roko znamenje, naj prideva na pomor. Ko sem prisel pred Šumnikovo hišo, je bil z mir. Nato sem stal pred Gašperinjevim hlevom, do kamor se orožniki že potegnili kordon. Prot kordonu se je postavila velika množica ljudi, večinoma so bili tujci. Vpili so: Živila svoboda! Živila republike! Dol z Barletom! Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti Župnišču sem, za spremljanje, da bi ga skrnil. Tedaj sta padla proti njemu tri kamna. Skupina ljudi, iz katere sta padla kamna, pa je kričala: Dol z njim! Brodarji in Šumnika sem viden, kaj sta hodila med množico Brodarja sem viden, tudi na Šumnikovo dvorišču in kričali: Živil Korošec! Dol z bajonetom! Živila svoboda! itd. Čim so metali tudi kamenje proti orožnikom. Kamenje pa je padalo kakor dež, metali so ga z Šumnikovega dvorišča, pa tudi od cerkve.«

Mato Savar orož kaplar: »Stal sem na cesti z načelnikom Goljem iz Preddverja, ko je pritekel, orožnik proti nama in da z roko znamenje, naj prideva na pomor. Ko sem prisel pred Šumnikovo hišo, je bil z mir. Nato sem stal pred Gašperinjevim hlevom, do kamor se orožniki že potegnili kordon. Prot kordonu se je postavila velika množica ljudi, večinoma so bili tujci. Vpili so: Živila svoboda! Živila republike! Dol z Barletom! Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti Župnišču sem, za spremljanje, da bi ga skrnil. Tedaj sta padla proti njemu tri kamna. Skupina ljudi, iz katere sta padla kamna, pa je kričala: Dol z njim! Brodarji in Šumnika sem viden, kaj sta hodila med množico Brodarja sem viden, tudi na Šumnikovo dvorišču in kričali: Živil Korošec! Dol z bajonetom! Živila svoboda! itd. Čim so metali tudi kamenje proti orožnikom. Kamenje pa je padalo kakor dež, metali so ga z Šumnikovega dvorišča, pa tudi od cerkve.«

Predsednik Šumnika: »Kaj pravite vi na to?« Šumnik: »Vse to je resnica. Ta priča je bila zaradi krive prisuge kaznovanju z globo 1000 Din in takoj priči se ne more verjeti. Mi smo bili od vsega začetka dobrji Jugosloveni in smo delati za ljudstvo, on pa hočelo samo izmazovati ljudstvo. Ker pa mi tega ne damo, nas sovražijo.«

Otočenec Škrbec: »Priča je trdila, da tudi mene videla že prej, toda to ni resnica ker sem jaz prisel v Šenčur še le okrog 6 ure.«

Martin Sušnik pravi v svoji izpovedi: »Bil sem na shodu in mi o dogodkih na cesti med shodom ni znanega. Po shodu pa sem videl župnika Škrbeca pri cerkvi. Kjer je na nekem razširjenem prostoru neka govoril, pa ne vem kaj, nisem dobro slišal, ker se so ljudje okrog njega drali na vso moč. Videli sem tudi Šumnika in Brodarja, ta dva največja zagrizenca, videl sem ju, da vodita množico. Videl sem tudi Brodarje dekle, ki so bile rdeče oblečene in so metale kamne in polena ter kričale: Dol z Barletom! Živil Korošec! Ko je po zaključenem zborovanju Barle odšel proti Župnišču, so kraljali: Živil Korošec! Dol z Barletom!«

Anton Ropret je izpovedal: »Moja hiša stoji zraven Gasilnega doma. Bil sem na vrtu, ko je prihaja mimo večja množica. Prihaja so manjše grude in sem slisa, kako je nekdo reklo: Naj se nihče ne poda sam: treba je, da obkolimo orožnike. Kaj bi to ne vem.«

Predsednik Šumnika: »Ste razumeli?« Šumnik: »Razumel sem, toda to ni resnica.«

Brodar: »Naju dva orožnika niso nikoli potisnili z maso nazaj. Ves čas sva stala pri Šumnikovi hišici.«

Umnik: »Vse to ni resnico, kar trdijo, vse je iznišljeno, vse organizirano. Te priče

so bile organizirane od Gašperlina in od Gašperinke, da so tako izpovedale.«

Pričevanje župnika Barleta

Zupnik Barlet: »Prisel sem v Hrastje, kjer so mi povedali, kako je delal in govoril Brodar. Stari ljudje so se zgratili. Zaradi tega sem jih pozval, naj gredo k starejšim. Starješi ljudje so odšli na Staročrveno dvorišče. Ko sem prisel govoril, da pričel v stopu pritravati z zvonovi, da ni bilo moči nenesar slišati. Ko sem nehal, so tu nekaj zvonili. Videl sem zunaj pred dvoriščem Brodarja sred množice. Vzlikal je: Živio dr. Korošec! Šod! sem zaključil, kakor ponavadi z vzlikom Živio kralj! Živio kraljevski dom! Zborovalem sem pa nospričil, naj se lepo razidejo, množica pa jih je sprejela spet z vzlikami Živio dr. Korošec!«

Za Šenčur sem zvedel že prej, da se nekaj pripravlja. Prisel sem tja okrog poldne in se oglasti pri župniku Pibrui, ki pa mi je reklo, da nicesar ne ve o pripravah. Popolno so se potem zaseči zbirati ljudje; bilo je zlasti mnogo kolesarjev. Ob 3. sem šel na zborovanje, kjer je bilo naših čak 200, zunaj pa velikanska množica. Orožniki so zaprto dohode, da ni mogel nihče več na zborovanje. Jaz sem na shodu govoril prvi, za menoj pa dr. Rape. Na zborovanju je bilo mirno, a metali so proti dvorišču kamene in polena. Poletje je prileto na oroz podporočnika Množica ki kričala: Dol z vladom! Živila republike! Tako pa so tudi z Šumnikove hiše. Slišal sem tudi, da je Živil Korošec! Dol z Barletom! Živil z vladom! Mimo te skupine bi bil prisel jaz popolnoma mirno, če ne bi bil tam Šumnik, ki je kričal: »Ubitje jih, izdajalce!« Dobil sem kamen v hrbot, vrgel ga pa je nekui, ki ni imel zelenje kravate Šumnika sem spoznal prav dobro. Pozneje sem videl, da so z Šumnikove hiše neke ženske metale kamne in polena. Poletje je prileto na oroz podporočnika Množica ki kričala: Dol z vladom! Živila republike!«

Prečinkar Brodarju: »Ste slišali?« Brodar: »Vse to je nenesiščno, vse to je umišljeno, prosto organizirano proti nam. Umnik: »Prečinkar, Jeraj in Oblak niti ne vedi, kje so bili napadenci. Jaz pred Jaznim nisem nikdar bil. Okoren, ki je bil zaslišan kot prica, je izpovedal, da se je Prešeren sem zvrnil v Jarek.«

Franc Murnik je izpovedal: »Slišal sem, kako je množica kričala Živil Korošec! Dol z Barletom! Živila svoboda! Živila republike!«

Predsednik Šumnika: »Ali ste sišali, da ste z rokami dajali navodila in da vas je množica držala na rokah?«

Umnik: »To je vse iz sovraštva, to je vse organizirano proti nam.«

Ivan Gašperlin, gostilničar in trgovec v Šenčurju je v preiskovalnem postopku izpovedal: »Videli sem, kako je prihaja od Preddverja dol gruda kolesarjev, ki je kričal: Živil Korošec! Dol z Barletom! Živila svoboda! Živil republike! Živil Mussolini! Živila se je veliko ljudi tako da jih je bilo do 4 tisoč Brodarja in Šumnika sem viden, da sta imela med množico vodilno vlogo. Videli sem tudi kranjskega župnika Škrbeca. Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti Župnišču, je bil krik in vik na hujšati. Kralj je: Dol Barlet! Sem ga dajte da ga razrešim! Kralj je tudi Živil Korošec! Dol Barlet! Živila svoboda! Dol kralj! Živila republike! Živil Mussolini! Živila se je veliko ljudi tako da jih je bilo do 4 tisoč Brodarja in Šumnika sem viden, tudi na Šumnikovo dvorišču in kričali: Živil Korošec! Dol z bajonetom! Živila svoboda! itd. Čim so metali tudi kamenje proti orožnikom. Kamenje pa je padalo kakor dež, metali so ga z Šumnikovega dvorišča, pa tudi od cerkve.«

Mato Savar orož kaplar: »Stal sem na cesti z načelnikom Goljem iz Preddverja, ko je pritekel, orožnik proti nama in da z roko znamenje, naj prideva na pomor. Ko sem prisel pred Šumnikovo hišo, je bil z mir. Nato sem stal pred Gašperinjevim hlevom, do kamor se orožniki že potegnili kordon. Prot kordonu se je postavila velika množica ljudi, večinoma so bili tujci. Vpili so: Živila svoboda! Živila republike! Dol z Barletom! Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti Župnišču sem, za spremljanje, da bi ga skrnil. Tedaj sta padla proti njemu tri kamna. Skupina ljudi, iz katere sta padla kamna, pa je kričala: Dol z njim! Brodarji in Šumnika sem viden, kaj sta hodila med množico Brodarja sem viden, tudi na Šumnikovo dvorišču in kričali: Živil Korošec! Dol z bajonetom! Živila svoboda! itd. Čim so metali tudi kamenje proti orožnikom. Kamenje pa je padalo kakor dež, metali so ga z Šumnikovega dvorišča, pa tudi od cerkve.«

Mato Savar orož kaplar: »Stal sem na cesti z načelnikom Goljem iz Preddverja, ko je pritekel, orožnik proti nama in da z roko znamenje, naj prideva na pomor. Ko sem prisel pred Šumnikovo hišo, je bil z mir. Nato sem stal pred Gašperinjevim hlevom, do kamor se orožniki že potegnili kordon. Prot kordonu se je postavila velika množica ljudi, večinoma so bili tujci. Vpili so: Živila svoboda! Živila republike! Dol z Barletom! Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti Župnišču sem, za spremljanje, da bi ga skrnil. Tedaj sta padla proti njemu tri kamna. Skupina ljudi, iz katere sta padla kamna, pa je kričala: Dol z njim! Brodarji in Šumnika sem viden, kaj sta hodila med množico Brodarja sem viden, tudi na Šumnikovo dvorišču in kričali: Živil Korošec! Dol z bajonetom! Živila svoboda! itd. Čim so metali tudi kamenje proti orožnikom. Kamenje pa je padalo kakor dež, metali so ga z Šumnikovega dvorišča, pa tudi od cerkve.«

Predsednik Šumnika: »Ali je to res?«

Umnik: »Ne, ni res. Takšni izrazovi, kar so mi očitajo, se poznaj nisem, dokler nisem prisel sem tudi Šumnik.«

Alojz Kastigar: »Slišal sem vzliko: Živil Korošec! Živila republike! Klica: Dol z kraljem!«

Predsednik Šumnika: »Ste razumeli?«

Umnik: »Razumel sem, toda to ni resnica.«

Brodar: »Naju dva orožnika niso nikoli potisnili z maso nazaj. Ves čas sva stala pri Šumnikovi hišici.«

Umnik: »Vse to ni resnico, kar trdijo, vse je iznišljeno, vse organizirano. Te priče

ga dvorišča, od koder so letela tudi poleza, komcuje se je metalo tud. Od zupnišča sem Tarča je bil vedno orožnik koridor pod vodstvom podporočnika Rakiba. Rakib je tudi nekaj strelov, nekaj sibkih mendo iz Rakickevega revolverja. Strelišča pa niso v salyah, temveč posamežni drug za drugim. Brodar in Šumnik sta bila med množico in govorila sedaj z enim, potem z drugim. Ne vem pa, kaj sta rekli. Aži sta hujskala, tudi ne vem. Med množico je bilo tudi mnogo žensk. Videl sem stirje redele oblečene ženske, ki so se dele na vse moč. Ko je prisel Barle z zborovališča, so ljudje burno vzlikali proti njemu. Vsekarjor pa se je videlo da je bila že vstop prej dobro organizirana. Ljudi je prisel vse počno z vse strani, posebno pa še kolesarjev. Organizirali so jih tisti teden pred shodom. Tedaj so začeli pojavljati zeleni kravati.«

Izpoved sreskega načelnika

Dr. Franjo Ogrin, sreski načelnik v Krajišu: »Sresko nascenstvo je bilo obvezeno, da se pripravljajo demonstracije za sred v Šenčurju. Življenje župnika Barleta je bilo silno razburjeno. Škrbec je bil na množico ponovno nagovorjen, v katerih je pozivil, naj posodi Šupnika Barleta v miru. Po Barletovem odhodu se je množica razšla. Nisem bil prisoten, ko je Barlet zlil vse vse.«

Zarnek France, posestnik v Šenčurju:

»Umnika sem videl pred Gašperlinovim dvoriščem; bil je mrtven in na hujšati. Šiljal sem poleg njega žetrt ure in šele potem sem odigel domov. Šumnika in Brodarja sem videl tudi v družbi podporočnika Škrbeca. Škrbec je bil tudi na množico ponovno nagovorjen, v katerih je pozivil, naj posodi Šupnika Barleta v miru.«

Alojz Cirec, orožniški kaplar: »Po demonstracijah pred cerkvijo sem slišal vzliko: Živio dr. Korošec! Živila svoboda!«

Zarnek France, posestnik v Šenčurju:

»Umnika sem videl

OSMI DAN ŠENČURSKEGA PROCESA

Tudi včeraj je vso razpravo izpolnilo čitanje izpovedi onih prič, ki so bile zaslišane v teknu preiskave

Beograd, 27. februarja.

Današnji, osmi dan razprave v Šenčurškem procesu se je nadaljevalo čitanje izpovedi številnih prič o dogodkih, ki so se odigrali v Hrastju, Primskovem, Šenčurju Mengšu in Cerkljah. Razprava se je pričela ob 8.15. Mimo grede je bil oznenjen tudi dogodek, ki je bil shodno s podatkom postanca Komana v Matičnah. Pričevanje so se v glavnem nanašalo na obtožence Brodarja, Škrbca, Umnika, Štrcina, Ogrina, Cerarja in Vomberga. V prejšnjih večini so priče izpovedale obtežilino za obtožence in le nekateri razbremenili.

Najprej se je prečitala izpoved priče dr. Branka Alujevića o dogodkih v Šenčurju. Glosi se:

»Prisel sem v Šenčur s posl. dr. Rapsatom in sem ostal na cesti. Zato sem mogel dogodke prav od bližnjih opazoval. Tako po prihodu sem opazil, da so prihajali z raznih strani ljudje, zlasti na kolesih, ki so bili gotovo neprijateljsko razpoloženi proti poslancu Barlettu in ki so imeli očitno namen, da preprečijo shod. Že pred pričetkom zborovanja se je videlo, da hočejo proti na zborovališče in preprečiti našim dohodkom. Pričelo se je tudi že kričanje Opazil sem tudi na oknih sodne hiše ženske, ki so krčale ter metale kamene in polena. Po končanem shodu pa so iste ženske vpile na poslanca Barletta, izstajalec slovenskega naroda!«

Gledal sem, kako je masa pritisnila na orložniški kordon pred zborovališčem Ljubljane so hoteli celo odvzeti orložnikom puške. Orložniki so nato z bajonetom porinili maso čez cesto. Že prej pa so pričeli proti orložnikom padati kamni in polena. Slišal sem tudi prvi strel. Nato je ustrežil tudi podpolnočnik Rakic. Massa se je tedaj umaknila proti cerkvici, ali tudi od tam so potem obmetavali orložniki s kamni in poleni. Videl sem, kako je srški načelnik Ogrin pozval Brodarja, načelnika ljudem, načel na razidje in pomirilo, in slišal sem, kako je Brodar odgovoril: Moji so mireni. Klicalo pa se je ves čas Živelj Korosec! Dol z Bartolom! Živila svoboda!

Priča Matija Potekar je izpovedala: Prisel sem okrog pol 3. s kolegom v družbi kakih 15 fantov z Visokega in slišal sem, kako so ljudje vzhlikali Živilo Korosec! Vzhlik Živila republike! pa nisem slišal imel sem zeleno kravato, pa sem jo rotjem snel in sem nato tudi mogel priti na dvorišče, kjer se je vršilo zborovanje.

Pričevanje Franja Sirca

Priča Fran Sirc, industrijevec iz Kranja je izpovedala: Slišal sem že med tednom, da se za shod v Šenčurju nekaj pripravlja in da bo prišlo kakih 500 ljudi iz Kranjskega in Lubljanskega kraja, da preprečijo shod pozorišem sem na to poslanca dr. Rapsatom, ki sem se dogovoril, da na dan zborovanja v Kranju in da odideva v Šenčur, je bilo pred Gasperlinovo hišo že precej ljudi, zatnite tedaj se niso bili pri kraju. Ljudje so očitno prihajali od Cerkev in od Konjencev. Pred Gasperlinom je bilo tedaj morda 6 do 5 orložnikov, ki so zapirali po kolesi, in naravnost hoteli prodreli po cesti, katera je bila zastranjena po orložnikih. Neki mladi fanti se je na kolesu celo zapolidi med orložniki, tako da je padel s kolesa. Potem je fant pobegnil in je kočo samo ostalo, na cesti. Kolesarji so nosili včinoma zeleno kravato. Tako se je napolnil veliki prostor pred cerkvijo. Shod se je otvoril okrog pol 4. ure. Veliko množica je takrat vzhlikala: Živilo Korosec! Dol Barle! Živila samostojna Slovenija! Orložniki so niseli, ki je vse bolj pritisnila na kordon, energično odrijetali.

Druga gruča se je med tem skušala preti orložnikom za hrbet. Opazil sem, da je ta gruča bila brez zelenih kravat, ker jih je menda že zamenjala. Med zborovanjem sem bil na Gasperlinovi terasi. Množico pred kordonom je silno kričalo. Med množico so bile tudi ženske. Na oknu Umnikove hiše sem opazil Umnikovo hčer, pa tudi druge ženske, ki so bile redce občlene. To so prav posebno kričale in metale polena. Slišal sem vzhlik: Živilo Korosec! Živila samostojna Slovenija! Živila republike! Orložniki so niseli, ki je vse bolj pritisnila na kordon.

Pred pol 11. dopoldne je predsednik senata dr. Duban odredil odmor, nakar se je nadaljevala razprava ob tri četrtna na 11.

Pavel Kosec, mizarski mojster iz Mengša, je izpovedal: »Mene je naprosil orložniški komandir Vodopivec, naj grem z avtom po orložniško pomoč v Domžale. Odpeljal sem se z največjo naglico in sem se prav tako hitro vrnil. Pripeljal sem devet orložnikov. Ko smo prišli pred Gasperliski dom, je padel takrat ved kamnov na moj avto. Orložniki so pričeli množico razganjati, za način pa so ljudje vplili na mene: »Ti svinja, ki si pripeljal orložnike! Ne bomo več prišli k tebi!« In res imam od tega veliko škodo. Izgubil sem okrog 75 odstotkov zastužka. Izgubil sem naročila in odpustil sem moral večino svojih uslužbenec.

Priča Franc Koprnik je izpovedala: Tudi jaz sem prisel na kočesu v družbi v kateri sta se nahajala Podied in Grilic. Kolesa smo nutili v neki hiši, potem pa smo šli h Gasperlinu. Ostal sem nekaj časa v goštinstvu, potem pa sem sel na cesto. Videl sem kako je začelo padati kamene na orložnike. Prvega strela nisem slišal, ker sem bil bolj zataj na cesti in sicer na glavnih cestih proti Kraju. Tedaj Grilic ni bil pri meni. Po strelijanju na sem videv Grilic pred Graizerjevo šato. Tu je bil čisto nitam in je sicer gledal. Da bi imel kako zastavo, nisem videv.

Priče o dogodkih na Primskovem in v Hrastiu

Priča Franc Dolžina, orložniški zarednik je svoji izpovedi obiskal dogodke v Hrastju in na Primskovem ter omenila tudi dogodke za časa zborovanja postanca Komana v Matičnah. Med trinajst je izpovedala: »Ko sem prisel v Hrastje sem videv na cesti več množico ljudi. Brodar je hodil sem in tja, množica je kričala Živilo Korosec! Dol z Barletom! Živila svoboda! Na zvoniku je

visela slovenska zastava in ko sem zahteval od Brodarja, naj se ta zastava odstrani. Živilo Korosec! Ali ne vidiš, da je odgovoril, da nista to nič ne briga. Ravnok je pa tudi na moj poziv, naj vpliva na jude, da se razidejo, ni storil ničesar. Mengščica se je potem razšla sela po Barletovem odhodu. Izvedel sem pozneje, da je Brodar pred shodom napajal svoje pristaže z žaganjem in moščom v svoji hiši z namenom da jih pripravi do tega, da prepreči shod.

Gledal sem, kako je zama pritisnila na orložniški kordon pred zborovališčem Ljubljane so hoteli celo odvzeti orložnikom puške. Orložniki so nato z bajonetom porinili maso čez cesto. Že prej pa so pričeli proti orložnikom padati kamni in poleni. Slišal sem tudi prvi strel. Nato je ustrežil tudi podpolnočnik Rakic. Massa se je tedaj umaknila proti cerkvici, ali tudi od tam so potem obmetavali orložniki s kamni in poleni. Videl sem, kako je srški načelnik Ogrin pozval Brodarja, načelnika ljudem, načel na razidje in pomirilo, in slišal sem, kako je Brodar odgovoril: Moji so mireni. Klicalo pa se je ves čas Živilo Korosec! Dol z Bartolom! Živila svoboda!

Priča Joža Rozman je izpovedal o dogodkih v Hrastju: »Tedaj, ko je prišel poslanec Barle, je množica kričala: Živilo dr. Korosec! Dol vladai! Dol Barle! Brodar pa je tedaj, ko je poslanec Barle s svojimi ljudmi hotel iti na Starotesto dvorišče, da bi tam zborovali, zaklical: »Tisti, ki ste z menoj, pojrite sem Drugim bomo se pomagali ko bomo mi prišli na površje.«

Obtoženec Brodar: »Res, da sem takrat rekel ljudem: »Prosim vas, pojrite narazen, kar vas je našli!« Tedaj se je pokazalo, da je bilo na Barletovi strani samo pet ljudi.

Sodnik Paljč: »Torej tedaj, ko ste vi to rekli ljudem, so vas vaši vsi uborali. To znači torej, da vas je masa ubogala.«

Brodar: »Dac.«

Sodnik Paljč: »Ali drugokrat vas niso?« Brodar: »Ne. Pripomnim z ozirom na izpoved priče Dolžine, češ da sem jaz tisti dan ljudi opijal v moji hiši, da to ni res; ljudi, ki so to govorili, sem tožil na sodišču in so bili vsi obsojeni.«

Nato se je na predsedniško voražanje začela precej živahnega razprava o mošču, ker se ni razumevalo, da je to sadjevec, oziroma jabolčnik. Predsednik se je začudil: čudno, da imate mošč v mesecu majnaku.«

Nato so bile prečitane izpovedi tistih ljudi, ki so se na večer zborovanja nahajale v Starotestovih hišah v Hrastju, kjer je obtoženec govoril o avtonomiji in federaciji. Te priče Franc Tičar, Miha Molj in Dermastia. Živilo je izpovedala skoro popolnoma enako: »Ko, kakor je izpovedala na glavni razpravi zaslišana Miha Molj. Istotako je izpovedala tudi Stare Aleš, ki mu je bival poslanec Barle stric.«

Priča Franc Pravst je izpovedal razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priče o demonstracijah v Mengšu

Nato so se začeli citati zapisniki o zaslišanju prič, ki so izpovedale o dogodkih v Mengšu. Kot prva se je predstala izpoved Marte Mrak, soproge učitelja Mraka, ki je bila s posebno zaslišana na glavni razpravi. Tudi ona je potrdila v polni meri, kar je izpovedal mož. Njeno pričevanje se nanaša na obtožence Štrcina, Ogrina in Cerarja. Potrdila je, da je razložno slišala besede, s katrimi je Štrcin pristopal k nekemu neznanemu in ga vprašala: »No fantje, ali ne bo noč!« Dotični je odgovoril: »Ce ne bo nič, bomo pa mi sami napravili!« Množica je tukrat vzhlikala: Živilo Korosec! Živila samostojna Slovenija! Živila svoboda!

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Priča Štefanec je izpovedala razbremenilno, da obtoženi Brodar ni vzhlikal proti kralju, ker bi ga bil moral on slišati, saj je stal v neposredni njegovih bližnjih.

O dogodkih v Hrastju je tudi že izpovedala trgovec Franc Strelec. Med drugim je dal na zapisnik: »Vsra množica je bila okrog njega, kakor pišanci okrog kocke.«

Vse je bilo pod njegovim vodstvom.

Takih prizorov še nikdar nisem videla v svojem življenju.«

Nekaj razbremenilnih prič

Melhior Vrhovnik, čevljarski pomočnik, je izpovedal: »Tomaža Ogrina dobro poznam; kaj je vpli, ne vem, opazil sem na cesti mnogo tujcev. Med množico so bili kmečki fantje iz drugih vasi. Iz Malega Mengša so prihajali ljudje tudi na kolesih ter vplili: Živel Korosec! Živila samostojna Slovenija! Živila svoboda! Vendar nisem

ŠENČURSKI PROCES

Dokazno postopanje je zaključeno — Danes se začnejo govori tožilca in branilcev — Sodba bo razglašena v ponedeljek

Beograd, 1. marca.

To devetdesetnična razprava je bilo danes zaključeno dokazno postopanje in se prično jutri slednjični državnega tožilca in braniteljev, ki bodo trajali dva dni. Razsodba bo najbrž razglašena v ponedeljek (zjutra).

Izpovedi prič, ki so bile danes predstavljene so opisovale dogodek v Dolu, v Primskovem in pri Sv. Trojici, zaradi katerih so bili obtoženi pred vsemi obtoženci Loboda, župnik Škrbec, Ilijas in Gregorin. Obtoženem so pozna, da so že prečel utrujeni. Domači so poprej živahnoge posegali v razpravo so bili danes ves čas pasivni. Tudi branilci so je že poznala utrujenost.

Kako so nastajale in se širile alarmantne in begajoče vesti

Današnja razprava se je pričela malo pred pot. Nadaljevalo se je tako čitanje zapiskov in izpovedi med preiskavo zasišnih prič.

Priča Ivan Gobročnik, kovač v Senčurju, je izpovedala: »8. maja sta s Šaro Ženom v Karmenu gostilni, ker bi rad izvedel, kako je bilo na Koroščevi proslavni v Ljubljani. V gostilni je bil tudi Vombergar. On je načelnik gospodarjev. Vzlikal je: »Zivel Korosec« ter siši tudi druge, nato vzlikajo Korosec. Nato je bil dolgo v Siroku govoril o Koroščevi proslavni v Ljubljani. Pripovedoval je tudi, da je pred Figovcem v Ljubljani slišal nekega moškega, kako je zapisal: »Dol z Živkovim! Dol z Matankovičem! Gor z Koroščem! Izključen!«

Priča Andrej Kovač, čevljar v Cerkljah, je tudi pri Kermu in je samo slišal, kako je Vombergar pripovedoval o Koroščevi proslavni v Ljubljani.

Priče o Lobodi

Marija Rajh, katere izpoved je bila danes prva prečitana, je izjavila: »Izklujujoča, da bi Loboda ustil inkriminirane vzlike, ker ga poznam že več let. Nikjer nisem slišala, da bi bil kljuc: »Zivel republike« ali pa proti kraju in dinasti.

Venčeslav Žab, 11 let star, učencev osnovne šole, je izpovedal: »Slišal sem dobro, ko je Loboda vzlikal: »Zivel republike«, »Zivel Korošec«, »Zivel svoboda«, »Zivel samostojna Slovenija« ali »Zivel republike«. Pač pa so vse slišale, da sta vzlike: »Zivel Slovenija!«

Josip Rajh, Šolski upravitelj, je izpovedal: »Loboda dobro poznam. Bil sem preko 7 metrov oddaljen od njega. Vip je: »Zivel Korošec«, »Zivel republike!« Dol z vlasti!« On je vtip naprej, drugi pa so njegove vzlike ponavljali za njim. Ljudstvo je vpolo vse vprek. Čim je Loboda izustil inkriminirane vzlike, sem si jih takoj zapisal.«

Oboženi Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Oboženi Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

Sedmoletni Loboda: »Vee, kar je priča izpoved, je izmisljeno in nenesino. Gošpodje sodnika, jaz bi gotovo obžaloval, če bi bil takje vtip. Nikdar nisem bil proti državi, še manj proti kralju. Čudim se, da je Rajh slišal te vzlike iz svojega stenovanja, dočim priča, ki so bile poleg mena, tega niso slišale. To je pa najboljši dokaz, da priča Rajh ni verodostojna. Pristavljam se, da je učitelj Rajh star, da slabo vidi in slabo sliši.«

GOVOR DRŽAVNEGA TOŽILCA IN ZAGOVORI BRANILCEV

**Včeraj se je vršila razprava v šenčurskem procesu dopoldne in po-
poldne – Razprava bo danes zaključena, sodba pa razglašena najbrž
v ponedeljek**

Beograd, 2. marca.

Razprava proti Janezu Brodarju in tovarjem je danes dosegla vrhunc v velikem otočnem govoru državnega tožilca dr. Djermana Čadrova, ki je z občudovanjem vrednim poznavanjem ogromnega procesnega gradiva in subverzivnega podzemnega rovovanja, ki je zadnjie čase vznemirjalo Slovenijo, do podrobnosti očetal razmere iz katerih je nastal proces in so delovanje vsakega posameznega otočenca pri tedanjih protirežimskih, protidržavnikih in protidinastičnih manifestacijah in demonstracijah. Njegov govor je podal jasno in zelo krepko podprtano sliko ljubljanski Koroščevi prosli sledčih dogodkov v Hrastju, Šenčurju, Cerkjah, na Brniku, Primskem, v Dolu, Mengšu, Domžalah in pri Sv. Trojici. Izvajanja državnega tožilca so bila tako logično zgrajvana in tako preprizvala, da se je zelo le kot nujna, po sebi umnevna posledica njegova z resnim poudarkom izrečena zahteva, naj se otočenci spoznajo kritiv ter se obsođijo in kaznujujo za svoja kaznitiva dejanja z vso strogostjo zakona. Državni tožilec je govoril polnog uro. Sodniki, branilci, poslušalci so ga poslušali z največjo pozornostjo.

Za državnim tožilcem so priliš na vrsto branili otočencev, kot prvi zagovornik otočenega Janeza Brodarja, dr. Juro Adlešič. Predsednik se je postavljal na stališče,

da mora iz govorov izostati vsaka politična opazka in sploh vse, kar ni v zvezi z razpravnim predmetom. Zavrnili je tudi državnega tožilca, ko je poskušal s pismi otočenega Skriča očitati njegovo politično prepričanje, ko je, čeprav le od daleč, ramnigli na takozvane punktacije. Brodarjev branc dr. Adlešič je iz slišnih razlogov zadel predsedniški ukvir. Dr. Adlešič je govoril celo dve uri in je spredno porabili vse za svojega branjenca ugodne podatke iz razprave in druge branilcev, pri tem pa predstavil njemu v priročniku, da je zgodovinsko stremljenje Slovencev po dednjeni Sloveniji in odresitev naših bratov izpod tuljev jarmra. O punktacijah pa predsednik tudi njemu ni dopustil govoriti. Dr. Adlešič je predlagal popolno opravitev svojega branjenca, kar, ko je enako predlagal dr. Lamešič za Franca Grilca, katerega je pričkal, da je tisto pasivnega, dogajajočih stvari niti zavedajočega se udeleženca pri Šenčurskih dogodkih. Njegov govor je bil kratki in je trajal komaj dobre četrt ure, nakar je predsednik po 13. urah razprave in odredil nadaljevanje za 16. uro. Popoldanska razprava je trajala do 19.30. Jutri bo do branitelji zaključili svoje obrambne govore, nakar bodo lahko še otočenci podali svoje zaključne izjave. S tem bo razprava končana. Sodba bo objavljena še v nekaj dneh.

Državni tožilec govori

Začetek razprave je bil določen za 8. uro. Otočenci so zavzeli svoje prostore ob 8.15, od braniteljev pa so bili spodetka navzoči samo dr. Adlešič, dr. Mohorič, dr. Pegan in dr. Krek, ostali so priliš pozne. Ob 8.25 je otvoril predsednik razpravo in je takoj podal besedilo državnemu tožilcu dr. Djermanu Čadrovu, ki je izjavil:

Visoko sodišč! Gospodje sodniki!

Oni, ki so sledili temu procesu samo površno in so čitali samo kratka časopisma poročila, bi utegnili misliti, da gre pri tem procesu za demonstrativne izpade manjšega obsega in za razbijanje političnih shodov, tega ali onega nasprotnika. Kdor pa se je pogloboval v bistvo procesa in je premotril vse dogodke v Sloveniji leta 1931 in 1932, mora priti do sklepa, da gre za moren in obsezen pokret z edinstvenim ciljem, da omata vero v trdnost in trajnost ne samo političnega stanja v državi, temveč tudi same države.

Kaj je bil namen Koroščevih proslav

In ti dogodki so bili povzročeni od istih ljudi, ki so sprva prejeli novo stanje v državi, ustvarjeno z manifestom Nj. Vel. kraja iz dne 6. januarja 1929, nato pri tem stanju sodelovali, in ga proti koncu leta 1931 prilični napadati kot najslabše stanje. Takrat se je pričela tista zagrizena propaganda, ki je v začetku nastopala podtalno in se samoupravljajoča pojavljala, a ne je končno razbobilka ob priliki proslavje 50. letnice g. dr. Antona Korošča. To proslavilo je kazalo kar najbolj izkoristiti, saj so rafinali, da se bodo pri proslavah izbirale velike množice, ki bodo mogle v danem trenutku zavzeti borbeno stališče tudi proti političnemu redu v državi in proti sami državi.

Zaradi protidržavnih vzlikov, ki so padali na proslaviti dr. Korošča dne 8. maja v Ljubljani in zaradi izgredov, ki so se do segodnjih po njih in pri katerih je bilo tudi več redarjev in demonstrantov ranjenih, so oblastni predpovedala nadaljnje proslove v interesu reda in mira, ker je slo za čisto protidržavne napade. A kaj se je potem zgodilo? Ko so agitatorji videli, da bodo vsi njihovi načrti padli v vodo, akot Koroščev proslav ne bo, so sklenili, naj se navzdeč preprečovi vrte v vseh krajih Slovenije. Za vse proslove so izdali geslo: »Nične parne ne ozira na ustrehanje oblastev. Treba je edenčnost! Božje službe se ne morejo preprečevati. In skoro vse dogodki, ki je bil v njih govor v tem procesu, so se res odigrali pri službah božjih.

Demo... je so bile organizirane

Vsi ti demonstrativni izpadi in vse razbijanja shodov so imeli enako znak. Na vseh zborovanjih in sestankih se pojavlja veliko strelcev ljudi ne samo iz dotednega kraja, temveč tudi iz bližnje in daljne okolice. Prihajajo na vozovih, pes in s košesi; vedno jih nosi zeleni kravate. Pri vseh demonstracijah ori vsakem razbijaju shoda vidimo da padajo vedno eni in leti vzlikci Živila republike! Živila samostojna Slovenija! Povsed se sišči tudi vzlikci proti kralju in dinasti. To se ne pobitna dejstva ki so bila potrjena i v preiskavi, ki na sami glavnih razpravah in ki kažejo da so vse to pravljeno po dobro premislešnem načrtu.

Morda bo kdo vprašal: Zakač na potem sedi na otočni klepi samo 12 otočencev od teh 75, ki so bili otočeni in deloma osušeni? Gospodje sodniki! To dejstvo je najboljši dokaz da je bila otočna se stavljenina sine ira et studio, da se je preiskava vodila stvarno in da zato stoji pred vami samo glavni hukšček.

Brodarjeva in Umnikova krivda

O dogodkih v Šenčurju ste siščali or. Sotlier, ki je tam že devet let. Siščali ste izvede prite Rekka, ki ne poznava razmer v Šenčurju, ki pa je dočela iskreni opisal, kar je vido v silšči Končno ste siščali izvede dr. Stane Raneta, ki je ponosno odkritorčno opisal vse položaj tistega potovitve v Šenčurju.

Vprašam vas kdo nosi za vse te dogode, ke v Šenčurju edenčnost? Odgovorna sta edino Brodar in Umnikova hrabčka k neredom in nasilju proti otočnikom in proti orzansom državnemu čolcu. V otočnici navajam 50 prti, siščali smo tudi tu na razpravi prite, ki so pred vami označile

Državni tožilec
ur. Djerman Čadrov

Brodar je priznal Prav taksem je Umnikov vpliv. Branita se s tem, da trdita, da ni resnica, kar navaja otočnica in kar izpoveduje prite marveč, da gre za organiziran nastop proti njima in da ju hočejo uničiti.

„Bilo bi lepše...“

Brodar in Umnik se lahko branita, kar hoceta, lahko izpovesta pred sodiščem kakor hoceta. Mislim pa, da bi bilo lepše in da bi bila njuna osebnost na tem procesu mnogo bolj znacajna, če bi oba Brodar in Umnik iskreno rekla: »Da, prisli so politični protivniki in hoteli prirediti politično zborovanje. Mi pa smo zborovane, ne razbili so popolno pravico, ker smo tam gospodarji položaj.«

V tej dvorani smo imeli že mnoge politične procese. Priznati moram, da se je meni dopadlo zdržanje mnogih otočencev, ki so prišli pred to sodišče, priznati svoja dejanja in prevzeli zanje odgovornost.

Vrh tega, gospodje sodniki, je Brodar otočen, da je v Hrastju vzliknil: »Dol s kraljem! Otočen je dalje, da je v Šenčurju vzlikal: Živila republika! Dol s kraljem! Dol država! Umnik pa je bušek udeležence, naj nastopijo proti državnim organom.

Moram izrecno poudariti, da te otočne izvite iz trte, temveč da temelje na prizevanju mnogih prti, zasiljanih v preiskavi, kakor tudi kasneje v tekstu sedanje razprave. Njihova prizevanja so jasna in konsekventna.

Brodar je na razpravi zaučkal, da bi bil dobil od dr. Korošča nalog naj razbijanje Barletov shod. Priznam logično je, da je to zaučkal, ker mu hotel, da tu pred sodiščem obremeniti svojega blivrega voditelja. Ne ugaša pa mi to, da ni Brodar tu nastopil in dejal. Ker sem žejnji prijatelj, ker sem z njimi iz istega kraja in ker sem z njimi v dajnem sorodstvu, sem porabil dr. Koroščev ime, da sebi opravidi. Ker pa je Brodar to zaučkal, nam preostane edino to, da popolnoma verujemo tistim verodostojnim pricam ki so izpovedale, da je Brodar faktično dejal, da mu je g. dr. Anton Korošč dal nalog, naj razbijje Barletov shod.

Štrcinova krivda

Nato govor državnemu tožilcu o otočnemu Štrcinu in pravi, da je bil Štrcin voitelj in da je imel velik vpliv na ljudi. Najboljši dokaz za to je izvede uditevje Mrača. Ko je Štrcin samo pogledal na hišo uditevja Mrača, je pričela masna kričati in napadati uditevja in njegovo ženo tako da so morali zapreti okna svojega stanovanja. Mi vemo, kaj je bilo v Mengšu. Brezstevne prite pravijo, da se je masa vedel, kakor podvijana in je vse skupaj izgledalo kakor revolucion. Razganjanje mass je trajalo pol ure. Štrcin je nastopil tu na razpravi.

Ekspozitura Vombergar

Vombergar je nekaj politik, vendar se s politiko bavi. Mi vidimo kako igra važno vlogo v Cerkjah in v Zag. Brniku. On mnogo sliši in tudi mnogo svojega doda. Preprčan sem, da je on stvari pretiraval. Toda Vombergarjev vpliv je v tem sreču velik. Politiki imajo svoje ekspoziture.

da karovšček; tudi tega se točki zaradi prizevanja pred sodiščem doma in tukaj. Točili so ga najprej zaradi prestopka po § 144, za krivo prizevanje in postopek proti njemu se teče. Toda to se ni zadostilo, tu so ga predočevali kot človeka, ki o njem vsa okolica slalo govor. S tem so hoteli vplivati na to prito. Pa še to ni bilo zadostno. Pošiljajo mu grozilna pisma iz Ljubljane in Kranja, kjer mu pretijo s smrto. Groze mu: smrt, ce bo kaj izpovedal pred sodiščem proti Brodarju.

Priznanje orožništva

V tem svojem zaključnem govoru se moral dotakniti tudi organizacije javne varnosti, ker je na tem procesu padla nepristojna beseda otočenca Štrcina, ki je včeraj naglasil, da so organi javne varnosti postopali brutalno. Hočem le kratko ugotoviti, da so bili organi javne varnosti pri vseh demonstracijskih izgradbi sprejeti od mnogice vzklikov: »Fuž zandarje, s kamnem v polen!« Pri tem so žandarji povzdokazali veliko potrežljivost, celo »tedaj, ko je letelo na njé kamnenje. Za vse kamene in udarce je bila bilanca in le sam lahko ranjeni mozi, ki je šel tako daleč, da je dobro otočni iztrzali iz rok puške. Razen njega pri demonstracijah nihče ni bil ranjen. Jaz pravim, da se moramo čuditi potrežljivosti teh organov javne varnosti. Pomislite samo, kaj bi se zgordilo, če bi bili v Šenčurju streli na maso. Orožniki so bili prvi napadeni s poleni in kamnenjem. Padel je celo strel v Umnikove dvorišča. Vprašanje je, kdo bi nosil odgovornost. Mirne duše moram reči, da bi bila odgovorna za vse trije edinole Brodar in Umnik.

Duhovniki proti duhovniku

Naj omenim se značilen dogodek pri teh demonstracijah. Ugotoviti je namreč treba, da so poslanca Barleta prvi napadli baš duhovniki. Dognali smo, da je imel na zborovanju v Hrastju 17. maja glavno besedo Brodar, ki je ravnal po navodilih duhovnika in Antonia Korošča. Ta je zahteval, da kor so izpovedajo vse prite, da se mora to zborovanje prepredeti. V predvorju je onesmečil Štrcina, da je imel vitezov. Življenje je obnovil dr. Alojzij Ilijia, ki je vse to prenesel s stočnim mirom in odločnostjo, se sicer odpovedal svojemu položaju, toda svoj mandat je odločil z vzklikom: »Živila Jugoslavija! Živil kralj! Barlet je se nestrashil, da bo grozil, marveč je do zadnjega trenutka ostal dosleden.

Dogodek v mesecu maju 1932 morajo zaskrbiti vsakega državljana, ki ubri svojo domovino Mar otočenec, ki sedijo pred vami, morejo reči, da so bili preganjeni?

Mar mislijo, da bodo na njihov apel sozne državni ozemlje? Mar potem tačno otočnico niso hoteli s svojim potrejem unititi Jugoslavijo, ono Jugoslavijo, ki je njih začetnicina in za katere edinstvo je padlo več ko milijon žrtev? In namesto, da bi oni in še posebej intelektualci širili idejo miru ali idejo priravljenočnosti za vsak pričer, namesto, da bi propagirali in jačali nacionalno zavest med narodom, namesto da bi se borili proti novemu prodirjanju zapadu proti vzhodu, so ustvarili duhovno organizacijo za kulturno in plensko borbo in tem podirali temelje našega narodnega in državnega edinstva.

»Odločnost, gospodje otočenec – pri tem so državni otočec obrnili k otočencem in nadaljevali s povzdrženim glasom: Da, odločnost, odločnost lazarist. Godine, toda ne proti odredbam oblasti in proti domovini, marveč odločnost za olgor, za napredek in procvit naše Slovenije in vse domovine!«

Dr. Adlešič je zaključil: »Muslim, gospodje sodniki, da sem otočenec obrazil docevki, ki so posamezni, da so otočenec, ki sedijo pred vami, morejo reči, da so bili preganjeni? Mar mislijo, da bodo na njihov apel sozne državni ozemlje? Mar potem tačno otočnico niso hoteli s svojim potrejem unititi Jugoslavijo, ono Jugoslavijo, ki je njih začetnicina in za katere edinstvo je padlo več ko milijon žrtev? In namesto, da bi oni in še posebej intelektualci širili idejo miru ali idejo priravljenočnosti za vsak pričer, namesto, da bi propagirali in jačali nacionalno zavest med narodom, namesto da bi se borili proti novemu prodirjanju zapadu proti vzhodu, so ustvarili duhovno organizacijo za kulturno in plensko borbo in tem podirali temelje našega narodnega in državnega edinstva.«

»Odločnost, gospodje otočenec – pri tem so državni otočec obrnili k otočencem in nadaljevali s povzdrženim glasom: Da, odločnost, odločnost lazarist. Godine, toda ne proti odredbam oblasti in proti domovini, marveč odločnost za olgor, za napredek in procvit naše Slovenije in vse domovine!«

Dr. Adlešič je zaključil: »Muslim, gospodje sodniki, da sem otočenec obrazil docevki, ki so posamezni, da so otočenec, ki sedijo pred vami, morejo reči, da so bili preganjeni? Mar mislijo, da bodo na njihov apel sozne državni ozemlje? Mar potem tačno otočnico niso hoteli s svojim potrejem unititi Jugoslavijo, ono Jugoslavijo, ki je njih začetnicina in za katere edinstvo je padlo več ko milijon žrtev? In namesto, da bi oni in še posebej intelektualci širili idejo miru ali idejo priravljenočnosti za vsak pričer, namesto, da bi propagirali in jačali nacionalno zavest med narodom, namesto da bi se borili proti novemu prodirjanju zapadu proti vzhodu, so ustvarili duhovno organizacijo za kulturno in plensko borbo in tem podirali temelje našega narodnega in državnega edinstva.«

Prvi je govoril dr. Juro Adlešič kot branilec glavnega otočenca Janeza Brodarja. Izjavil je med drugim:

»V otočnici naničani dogodek nimajo med seboj nobene notranje zvezne. Dogodek v Šenčurju, na Primskem in v Hrastju so drugačne vrste, kakor oni v Dolu, Mengšu in Kaplji vasi. V Dolu, Mengšu in Kaplji vasi je bilo preštevane Koroščeve jubileje, v Šenčurju, Hrastju in na Primskem pa so bili napovedani javni shodi poslanca Barleta, ki so se jih lahko udeležili vsi. Ni nobenih dokazov, da so bile te demonstracije organizirane. Zeleni kravate, ki jih nosili ljudje, so bili znak zavesti kmečke madrine, in pa kakrška protidržavna gibanja.«

Zagovornik je nato zavredil odčitek, da bi bil njegov klient ali kak drug otočenec vzlikal Mussolini. Brodar sam je vsakokar, kdo mu je to očital tožil in dobil tudi zadoščenje. Pogrešam v izvajanjih državnega

ŠENČURSKI PROCES JE KONČAN

Včeraj so govorili zadnji štirje branilci – Izjava obtožencev – Sodba bo proglašena v ponedeljek popoldne

Beograd 3. marca.

Senčurski proces, ki se je pričel 20. februarja danes se konča. Razprava je trajala enajst dni, sodba pa bo razglašena v ponedeljek 6. t. m. ob 16. uri.

Na današnjem, zadnjem danu razprave so govorili branilci Ninko Petrović, Alojzija Ilij, odvetnik Bora Prodanović in dr. Mihal Krek iz Ljubljane za Josipa Loboda in Ivana Štreina.

Obramba je tudi danes skušala omajati temeje, na katerih je zgrajena obtoženica. V skladu z včerajšnjim nastopanjem je predsednik tudi danes zabranil vsako ekskurzijo na politično poležje in vztrajal na tem da so branilci govorili le o stvarih, ki so v neposredni vezi s procesom.

Ob koncu razprave so pripredeli obtoženci pamotične manifestacije. V njihovem imenu je upnik Škrbec s povzdržljivim glasom izjavil, da se ne samo vsi obtoženci, temveč tudi vse SLS dobro zavedajo, da Slovenije izven Jugoslavije ne čaka drugo kakor smrt in propast. Svoj govor je zaključil z vzklikom: »Zivela Jugoslavija! ali

Gовори задnjih branilcev

Današnja razprava je bila napovedana za 3. uro, pričela pa se je šele ob 8.30. Ob začetku sta bila navzoča samo dva branilca, poznane so prisli tudi še drugi, ki so se na večinoma pomešali med občinstvo.

Ninko Petrović

kot branilec Tomaža Ogrina

Prvi je danes govoril odvetnik Ninko Petrović, ki je branil Tomaža Ogrina. Opustil je običajni splošni uvod in že takoj pričel s stvarjo samou. Izvajal je:

Položaj za mojega klienta je po vseh podatkih razprave ugoden in je tako tudi znova načela lahkga. Celo državni tožilec v svojem obtežilnem govoru ni posvetil posebne pozornosti mojemu klientu. Protiv Ogrinu je obtoženica tri točke: 1.) da je klical: »Zivela svoboda!« 2) da je vzklikal Zivela slovenska republika! in 3) da se ni pokoraval orožnikom, ki so zahtevali, naj se množica razide.

Kar se tiče prvega vzklikha je pač treba reči, da je ta zlahka predvsem potreben namen. Ker pa pri mojem obtoženiku tega namena ni bilo, zato v tem pogledu ni pri njem niti subjektivne niti objektivne krivde. Treba pa je tudi malo ob bližji pogledati tudi pojmom svobode. Obstoja dve skrajnosti: anarhizem in absolutizem. Anarhizem zahteva absolutno svobodo, absolutizem pa je daje kolikor le mogoče malo. Med tem dva pa je celo vrsta drugih rezimov, ki dajejo vsak svojo mero svobode. Delstvo je, da je vsaka opozicija zahteva vedno več v veljavi, torej tudi ni nobene krivide več po tem čenu. Pri tem pa je vprašanje, ali je obtoženi Ilij je sploh delal na to, da se izpremeni državna ureditev.

Nato začne branilec zopet obširno govoriti o pojmu federacije, pa ga predsednik nekaj časa vnovič prekine, nakar dr. Djermanović nadaljuje: »Čl. 3. zakona o začetki države ni več v veljavi. In ne ni več v veljavi, ker tudi ni nobene krivide več po tem čenu. Pri tem pa je vprašanje, ali je obtoženi Ilij je sploh delal na to, da se izpremeni državna ureditev.

Dr. Djermanović je zaključil svoj govor z besedami: »Prepričan sem, da bo sodišče za mojega klienta izreklo oprostilno razsodbo. Pa naj bo ta sodba kakršnakoli, jaz sem tako prepričan, da se bodo sedanjih obtoženc vrnili domov in da bodo ostali taki, kakor se pravi v slovenski narodni pesmi: »Mi pa ostanemo, kakor smo bili, eneka srca, ene življenje.«

tudi: »Zivela iustitia (pravica)!«

Vsi obtoženci in vse v dvorani navzoči pristaši bivše SLS so navdušeno pozdravili ta vzklik s ploskanjem in živio klici.

Zabeležiti je treba, da se v teku razprave ni nikdar slišala niti beseda o samoslovenskem patriotizmu, temveč se tako obtoženci sami kakor njihovi branitelji dosledno podurjali svojo jugoslovensko prepiranje in jugoslovensko državljansko zavest. Potem so se tudi sklicevali na ideologijo SLS dr. Janeza Kreka, čigar jugoslovensko nacionalno prepiranje je bilo izven droma, pač pa so se obtoženci kakor tudi njihovi branitelji spretino izogibali, da bi vpletali v proces sedanjanja voditelja SLS dr. Korošča in njegovo politiko. Na vse, ki so dobra poznajo razmere v Sloveniji, so zato kot nekakši pikantni učinkovale besede s katerimi je zaključil svoj zagovor branilec Alojzija Ilij, beograjski odvetnik dr. Djermanović. Rekel je namreč, da se bodo obtoženci po kontaci razprave, naj bo njen izid kakršenkoli, vrnili domov tako, kakor pravi narodna pesem: »Mi pa ostanemo, kakor smo bili...«

Obtoženici je izjavil, da se ne samo vti obtoženci, temveč tudi vse SLS dobro zavedajo, da Slovenije izven Jugoslavije ne čaka drugo kakor smrt in propast. Svoj govor je zaključil z vzklikom: »Zivela Jugoslavija! ali

nikdar dotikal načinjšči avtoritet v državi. Prav klavarni so tisti, ki vladajo najvišjo avtoritet v prahu vsakdanjosti.«

Predsednik: »Prosim vas, ne govorite takih stvari. Bodite stvarni.«

Dr. Krek nadaljuje: Lobo obremenjuje pred vsem Josip in Marija Rajh. Oba sta že nad 70 let starci. Ce bi ju sodišče videlo, bi bila naša obramba lažja. Ona dva ne vidita in ne siščita dobro. Nanju je bolj delovala politična psihoza, kakor pa objektivno zaznavanje. Cela vrsta drugih prič govorja, da so sicer res padli vzklikli naša republika, toda morda na te vzklike ni odgovorja. Predlagam zato, naj se Loboda oprosti vsake krivide.

Dr. Miha Krek

kot branilec Ivana Štreina

Ob 9.45 je predsednik odredil kratke odmor, nakar pa je nadaljevala razprava ob 10.15. Dr. Krek je pričel obrambo govorja drugega svojega klienta Ivana Štreina. Izvajal je:

»Obtožnica očita mojemu klientu, da je organiziral demonstracije v kamniškem okraju in se posebej v Mengšu. Hujškal je ljubi z besedami: »No, fantje, ali ne bo niti?« S tem besedami je nastopil proti državnim oblastim, nakar je množica vzklikala: »Zivela republika!« Dol s kraljem! Padao je tudi kamenje na orožnike. Kamenje, ki je padlo, je padlo le iz demonstrativnega znacanja. Ce bi Štrein res organiziral množico, bi nihče ne mogel preprečiti, da množica ne bi napadla orožnikov. Tako pa se jem ni nicesar zgodilo. Obtožnica pravi, da so v Jugoslaviji načini, da se vsekodnevno zagovarja legalnost. Po svojem počitku sem dolžan, da opozarjam ljudje prihite iz vseh vasi z zelenimi kravatama in na kolesih. Štrein pa je bil organizator množice. Dne 5. maja je bil v Grobišču v samostanu sej...«

Predsednik ga prekine: »Ne govorite o drugih stvarih. Govorite o Mengšu.«

Dr. Krek: Štrein v Mengšu sploh ni bil v pravljajuščem odboru za Koroščev predstavnik. Kar se tice slovenske zastave, ne more nihče trditi, da bi bila slovenska zastava kako poniranje državne zastave. Izvajal je državni tožilec apostrofiral zradi mojega nasmeška. Moj nasmešek je popoloma utemeljen. Prisel sem kakor Pilot sem v kredo v ta proces. Jaz kot branilec duhovnik sem vedno zagovarjal legalnost. Po svojem počitku sem dolžan, da opozarjam ljudje, naj spoštuje zakone. To sem tudi storil. Celo moji nasprotniki izklučujejo, da bi jaz kaj takega rekel, kakor trdi obtožnica. Ves slovenski narod gleda na ta proces. Se včeraj mi je njen Štreinje, ki je bil tudi v Sloveniji, izjavil, da je silšči, da je splošno mnenje v Sloveniji, da smo vsi nedolžni. Vsa obravnava je dokazala, da ni niti najmanjšega govorja o protidržavnem zadružju obtožencev, ki smo tu na obtožni kopij.

Rektorat zagrebske univerze proti stavki

Resen apel na akademike – Lahkomiselniga igra dijakov
Koliko velja državo vsak slušatelj naših univerz

Zagreb, 3. marca, n. Rektorat zagrebske univerze je izdal naslednjo objavo, ki jo objavljajo nočnini listi: »V zadnjih dneh se je prizpelito, da so nekatere skupine dijakov s silo hotele preprečiti vpisovanje v letni semester, tako da je pri tem prišlo do nežljibih incidentov na univerzi. Tako postopanje je vsekakor nedopustno, ker se z njim krati poencinem osebna svoboda, ki je bila vedno temeljno načelo naših kulturnih ustanov, kakršne so univerze. Treba je upoštevati gospodarske razmere v državi in po vsem svetu in treba se je zavedati tudi posledic, ki bi mogle nastati, če bi se neredi na univerzi ponovili. Za dijake bi to posmelo nemudomestljivo. Skodo v času in denarju, izgubo enega semestra, za vedno pa celo dveh, kar bi po sedanjih ocenah znašalo skupno 40 milijonov škode za dijake in njihove starši. Ta okolnost jasno kaže vso resnost položaja. Pri tem ne moremo niti ogromne morale škode, ki bi se s tem direktno prizadela univerzi in narodu. Zato apelirajo akademske oblasti na zdrav raz-

um in samozavest univerzitetnih slušateljev ter pričakujemo, da bodo dobronamerne besede našle potrebno razumevanje. Vsekakor bodo akademske oblasti z vsemi sredstvi, ki jim jih daje zakon, zmale očuvati red in mir v tej najvišji kulturni ustanovi. V interesu vseh akademikov državljanih bodo postopale proti vsakomur, ki bi kakorkoli skušal povzročiti nove nerede.«

Beograd, 3. marca, v. V zadnjem času so se pojavili protesti naših dijakov na univerzah proti Solinji, ki naj se ukine. V zvezi s to akcijo, ki se skriva od raznih strani in političnih razlogov še bolj zaneti, so počutni v zamisli: Skodo v času in denarju, izgubo enega semestra, za vedno pa celo dveh, kar bi po sedanjih ocenah znašalo skupno 40 milijonov škode za dijake in njihove starši. Ta okolnost jasno kaže vso resnost položaja. Pri tem ne moremo niti ogromne morale škode, ki bi se s tem direktno prizadela univerzi in narodu. Zato apelirajo akademske oblasti na zdrav raz-

Desetletnica osvoboditve Sušaka

Sušak, 3. marca, n. Danes je Sušak svedčeno proslavljal 10letnico svoje osvoboditve izpod italijanske okupacije. Davi ob 7. je bila budnica, ob 10. pa slovenska služba božja, med katero je trstski župnik dr. Ružički imel patriotski govor. Ob 10.30 so odkrili ploščo vojnemu dobrovoljcem, padlimi v poslednji vojni, ob 11. pa se je pričela svečana seja mestnega zastopstva, na kateri je župan Ružički v obširnem govoru opisal razvoj v stanju Sušaka. Nato je predlagal vladostno brzjavko kralju, kar je bilo z velikim odobravanjem sprejet. Za županom sta govorila še starejša sokolske župe Sušak-Reka Ivo Polič in pesnik Viktor Čar Emil. Ob 11.30 so odkrili

v mostni posvetovnici spominsko ploščo v proslavo 10letnice osvoboditve.

Napredovanja v Šolski službi

Beograd, 3. marca, p. Z odlokom predsednika ministra so napredovali v višjo skupino meščansko - Šolski učitelji, odnosno učitelji: Rudolf Godicelj in Celju, Pavla Sonc v Mariboru, Marija Jurman pri Sv. Lenartu, Milena Žum na Viču, Marija Mandel v Brežicah in Simon Dobernik v Dolu Lendavi.

Napad na Slovence v Zagrebu

Zagreb, 3. marca, n. V pretekli noči sta dva neznanca napadla 21letno brezposelno služkinjo Katico Maričičević iz Kočevja, ki je šla po Novi Šestini domov. Oddala sta nanjo strel iz revolverja in jo ranila v nogu. Delekle so odpeljali v bolnišnico, napadala pa policija se zasleduje.

Razna mesta in druge turistične krajine

Beograd, 3. marca, v. V zadnjem času so se pojavili protesti naših dijakov na univerzah proti Solinji, ki naj se ukine. V zvezi s to akcijo, ki se skriva od raznih strani in političnih razlogov še bolj zaneti, so počutni v zamisli: Skodo v času in denarju, izgubo enega semestra, za vedno pa celo dveh, kar bi po sedanjih ocenah znašalo skupno 40 milijonov škode za dijake in njihove starši. Ta okolnost jasno kaže vso resnost položaja. Pri tem ne moremo niti ogromne morale škode, ki bi se s tem direktno prizadela univerzi in narodu. Zato apelirajo akademske oblasti na zdrav raz-

um in samozavest univerzitetnih slušateljev ter pričakujemo, da je zvezna vlada nad zapadno Anglijo, ki je pričela prodrijeti proti kontinentu in njegovim jugovzhodnim delom.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Oblačno, ponekod padavine. Južno vreme z lužnimi vetrovi.

Tujski promet leta 1932.

Beograd, 3. marca, AA. Turistični odsek ministrstva za trgovinu in industrijo je tudi statistične podatke o turistični leta 1932.

Po teh podatkih je obiskalo turistične kraje v Jugoslaviji 365.270 Jugoslovenov in je bilo 1.987.443 prenočin. Jugosloven, ki so zaradi dela obiskali turistične kraje, je bilo 241.610 s 479.220 prenočin. Skupno število Jugoslovenov, ki so leta 1932 obiskali turistične kraje, znaša točno 606.880 s skupnim številom 2.400.963 prenočin. Tujevec je bilo v tem letu 147.456 z 845.472 prenočinami.

Primorje je obiskalo lani 78.922 Jugoslovenov z 498.707 prenočinami, tujevec pa 52.372 s 434.124 prenočinami. Leta 1931, je Primorje obiskalo 72.308 Jugoslovenov in 70.812 tujevec s 460.278 prenočinami. Na turističnih ladjah je bilo lani 271 Jugoslovenov z 2101 prenočinami in 1487 tujevec s 16.606 prenočinami. Leta 1931, je bilo 309 Jugoslovenov in 1481 tujevec s skupno 17.496 prenočinami.

Planinske in jezerske kraje je obiskalo lani 47.318 Jugoslovenov z 321.226 prenočinami in 35.308 prenočinami. Leta 1931, je bilo 82.496 Jugoslovenov in 3361 tujevec s 46.717 prenočinami.

Kopalle je obiskalo 63.503 Jugoslovenov z 929.250 prenočinami in 2086 tujevec s 23.308 prenočinami. Leta 1931, je bilo 82.496 Jugoslovenov in 3361 tujevec s 46.717 prenočinami.

Razna mesta in druge turistične krajine je obiskalo 175.256 Jugoslovenov z 236.450 prenočinami in 80.776 tujevec z 242.728 prenočinami. Leta 1931, je bilo 118.736 tujevec z 225.598 prenočinami.

Vremenska napoved

Zagreb, vremenska napoved za danes: Bržkone se bo vreme poslabšalo. — Situacija včerajšnjega dne: Depresija, ki je v zadnjem času prevladovala nad zapadno Anglijo, je pričela prodrijeti proti kontinentu in njegovim jugovzhodnim delom.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Oblačno, ponekod padavine. Južno vreme z lužnimi vetrovi.

V neizmerni boli naznanjam, da je danes nenadoma premrtil naš srčno ljubljeni soprog, oče, sin, brat, svak in stric, gospod

MARIJAN TREPO

TVORNICAR IN POESTNIK

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 5. marca ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče. Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek v farni cerkvi ob 8. uri dopoldne.

BREŽICE, dne 3. marca 1933.

Upravnštvo, Ljubljana, Knaflejeva ulica 5 — Telef. št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inserzioni oddelek: Ljubljana, Sečenskih ulica 3 — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gospodska ulica 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Vrčen št. 105 241.

Nemške volitve

Trenutni upadek, ki ga je Hitlerjeva stranka doživelja lansko jesen, ko se je število njenih poslanskih mandatov zmanjšalo skoraj za štirideset, so njeni nasprotniki porabili za optimistične napovedi, da je nemški narod na potu ozdravljenja in da je narodnim socialistom s tem postavljena meja, katere po zakonitem potu ne bodo mogli prekorakiti. Ta argumentacija je prošlo nedeljo doživelja nad vse jasen in zgorenem demantom. Volilni rezultati potrjujejo dejstvo, da je hitlerjevstvo še od lanskega poletja silovito naraslo in da imajo vsejilne številke lanske jeseni le podrejen pomen. Hitler je porastel za dobrih 90 mandatov in si je skupno s svojimi vezniki, nemškimi nacionalci, končno le priboril toliko zaželeno nadpolovično večino. Kako je bil ta uspeh dosezen, je seveda vprašanje zase, ravno tako tudi to, kakšen rezultat bi bile dale volitve, ako bi se vrstile v drugačnih, recimo bolj normalnih okoliščinah. Zaenkrat mora svet računati z dejstvom, da so hitlerjevi pri volitvah vedno napredovali in da si je vladna večina v nemškem in pruskem parlamentu priborila trdno večino.

Kdor je pazljivo zasledoval pisanje nemškega tiska pred volitvami, se je moral začuditi, da to pot ni bilo čitati po listih napovedi o izidu volitv, napovedi, ki so pri volilnih aktih prejšnjega leta izredno natančno pogodile volilni efekt. Vzrok za to tiči nedvomno v čisto novih komponentah, ki je moral vsakdo računati z njimi. Pred vsem je bila opozicija, če že ne popolnoma onemogočena vsaka agitacija, pa vsaj tako zelo omejena, da je zadnje dni pred odločilno nedeljo uspešno lahko agitirala samo vladna skupina. Dalje je oblast pozaprila na stotine voditeljev in krajevnih veličin nasprotiščne levice, najmanj toliko pa se jih je moralno poskrbiti, da se rešijo enake usode. Ta udelec na glavo nasprotinov je prišel ravno v času, ko možnice volilcev najbolj potrebujejo vodstva in je brez dvoma zelo ostršilno vplival na voiliske mase opozicije, vladnim strankam pa je v isti meri danovega elana.

Klub temu je moč strank, ki imajo staro parlamentarno tradicijo, ostala v bistvu neokrnjena. Nemška socialna demokracija je ne glede na siloviti pritisk vladne strani ohranila svoje mesto kot druga najmočnejša stranka. Nazadovanje komunistov, ki je izraženo v mandatih z 19 % izgube, je pri danih okolnostih samo po sebi umetno. Centrum z bavarsko ljudsko stranko lahko beleži celo napredek treh zborničnih mandatov. Hitlerjevi so napredovali za 93 poslancev in s tem poželi v celoti vse državoborska poslanska mesta, za kolikor se je pomnožila vojska poslancev na zadnjih volitvah. V tem dejstvu pa po velikem delu tiči zagonetka Hitlerjevega uspeha in vsekakor občutno nazadovanje opozicije. Ves pristek volilcev je strnjeno glasoval za narodne socialiste, kar pomeni, da gre vse nemške mladina za Hitlerjem in da stare zgodovinske stranke skoroda nimajo podmladka.

Grenka kaplja v zmagovalje narodnih socialistov je vsekakor dejstvo, da si hitlerjevi klub vsem prednostim, ki so jim bile dane pri tej prilikah, le niso mogli sami, brez tujih pomoči, priboriti absolutne večine. Res da so si znatno ojačali položaj in da bodo, optri na svojih 288 poslancev, razširili svojo moč v vseh panogah državne uprave, vendar se niso mogli otresti nadležnega varušta Papen-Hugenbergove skupine, ki je postala po volitvah prepotreben del za nadpolovično večino, a baž zaradi tega tudi silen faktor v vodstvu države.

Kancelar Hitler bo imel sedaj dovolj prilike, da začne z napovedano reformacijo vse nemške zunanje in notranje politike. Kakor stvari kažejo, bo moral vse svoje moći posvetiti za prvi čas notranji preuredivi države v smislu načela svojega programa in nedvomno bo v prvem redu postala aktualna izprememba weimarske ustave. Za to delo potrebne dvjetrtinske večine na vladu nima niti tedaj, ako bi nadaljevala neizprosn boj proti komunistom tako dolgo, da bi razveljavila vse njihove poslanske mandate. Posebi bi morale, še v vrsti socialne demokracije in tudi te izdatno decimirati. Pač pa ima možnost za zakonito revizijo ustave, ako pridobi za svoj načrt centrum in njegovo bavarsko krilo. Še večje so težave, ako bi kancelar hotel vse točke svojega programa, ki govore o novi socijalni ureditvi države, ker bi s tem natele na odpor v lastni koaliciji in bi v istem trenutku postal v manjšini. Hugenberg in Papen kot zastopnika velefinanc in veleposvojstva nima preveč smisla za kakšnikoli družabno izremembo, ki bi oškodovala njune mandate.

Tako bo po vsej prilici ostalo Hitlerju samo široko pole pole udeleževanja v borbi proti demokraciji, za katero ni mesta v njegovem tretjem carstvu. V kakšnem znamenju se bo vrnila likvidacija sedanjega »weimarskega« stanja, kaže že gol služai, da se bo vršilo zasedanje nemškega parlamenta v Potsdamu.

JUTRO

Proglasitev sodbe v šenčurskem procesu

Vsi obtoženci so bili spoznani krivim in obsojeni Štrcin na denarno globo, ostali na zaporne kazni od 6 do 18 mesecev — Trije so kazeni že prestali, drugi so bili takoj obdržani v zaporu

Beograd, 6. marca. e. Danes popoldne je bila pred državnim sodiščem za zaščito države razglašena sodba v procesu zoper Janeza Brodarja in tovarise zaradi izgredov v Šenčurju in dughih krajih kamniške in kranjskega kraja. Vsi obtoženci so bili spoznani krivimi in so obsojeni:

1. Brodar Janez, rojen v Hrastju pri Kranju, star 48 let, oženjen, posestnik in bivši narodni poslanec SLS, na pol-drugo leto strogega zapora;

2. Umnik Anton, rojen v Šenčurju, star 46 let, oženjen, posestnik, bivši poslanec ljubljanske oblastne skupščine, na 1 mesec strogega zapora in na odškodnino 1900 Din Josipu Prešernu;

3. Štrcin Ivan, rojen v Kapljici vasi pri Mengšu, star 48 let, oženjen, posestnik in bivši narodni poslanec, na 900 Din denarne globe;

4. Vomberc Jernej, rojen v Pšeničnih Policah, star 39 let, oženjen, sobni slikar, na 1 leto strogega zapora;

5. Grilc Fran, rojen v Gradu, star 29 let, kmečki sin, samski, na eno leto strogega zapora;

6. Kos Vinko, rojen v Vokdem, star 29 let, kmečki sin, samski, na 10 mesecev strogega zapora;

7. Loboda Josip, rojen v Podgori, star 20 let, hlapec, neoženjen, na 8 mesecev strogega zapora;

8. Ogrin Tomaž, rojen v Pristavi, star 31 let, čevljar, neoženjen, na 8 mesecev strogega zapora in 600 Din denarne globe;

9. Cerar Peter, rojen v Mengšu, star 19 let, zidarški pomočnik, samski, na 6 mesecev strogega zapora in 300 Din globe;

10. Ilija Alojz, rojen v Spodnjem Brniku, star 28 let, bivši teolog, sedaj služatelj prava, neoženjen, na 1 leto strogega zapora;

11. Škrbec Matija, rojen v Podcerkvi, star 32 let, delavec, neoženjen, na 6 mesecev strogega zapora;

12. Gregorin Franc, rojen v Klopca, star 32 let, delavec, neoženjen, na 6 mesecev strogega zapora.

Vsem se v kazeni všeje preiskovalni zapor. Ker so dejanja, zaradi katerih so obsojeni, politične narave, se vsem obsojenecu prizna custodia honesta, Stroške sodnega postopanja morajo plačati obsojeni solidarno. Kazen bo predrasti v Sremski Mitrovici.

Proglasitev sodbe

Za razglasitev sodbe je vladalo veliko zanimaljanje. Že mnogo pred napovedano uro so napolnili dvorano novinarji in številni drugi poslušalci, med katerimi je bilo tudi nekaj sorodnikov obtožencev. Točno ob 4.00 so vstopili v dvorano obtoženci in zavzeli svoja mesta na obeli zatožni klopih. Na obrazih vseh je bila opazita velika neravnost in potrost ter se celo župnik Škrbec, ki je ves čas razprave snehalje spremljal tok procesa, ni nič več smehjal. Nestrpo so vsi obtoženci zrki vrata, skozi katera je moral priti sodni dvor. Od zagovornikov so bili navzoči samo Štirje, trije beografski odvetniki in d. ljubljanskih odvetnikov dr. Miha Krek. Ob 4.15 je vstopil v dvorano sodni dvor s predsednikom dr. Bubanjem na čelu. V dvorani je zavladala grobna tišina. Vsi obtoženci so vstali in predsednik g. Buban je začel čitati sodbo: »V imenu Nj. Velikanstva...«

Ko je razglasil, da je sodišče vse obtožence spoznalo krivim, so se vse zdrznili in pobledeli. Nato je prečital damski vojaški vežbalnici, kjer so nedavno še zaprsegali nemške vojaške novice in ki jo sedaj s pospešenim tempom predelavajo v sejno dvorano nemškega narodnega predstavninstva. Otvoritvena seja, do katere gotovo pride, da kancelar v polni meri okusi zmagovalje svojega pota od skromnega agitatorja brez državljanstva do voditelja svetovne velesile, se bo vrnila v cerkvji potsdamske garnizije, za vse nadaljnje seje pa je določena vežbalnica bivše Viljemove telesne straže. Kancelar je bil požar parlamenta simboličen znak za usodo, ki preti svoboščinam moderne ustanove, ki preti svoboščinam moderne ustanove Nemčije, tako zasedenja v Potsdamu oznanja, da se Nemčija vrača v stari izvozeni kolovoz svoje politike. Ime kancelarja Hitlerja ostane zabeleženo v nemški zgodovini kot ime moža, ki je pripeljal Nemčijo iz Weimarja zopet v Potsdam, prestolnico stare prusko-militaristične slave.

Upozorjava, da je po vsej prilici ostalo Hitlerju samo široko pole udeleževanja v borbi proti demokraciji, za katero ni mesta v njegovem tretjem carstvu. V kakšnem znamenju se bo vrnila likvidacija sedanjega »weimarskega« stanja, kaže že gol služai, da se bo vršilo zasedanje nemškega parlamenta v Potsdamu, prestolnico stare prusko-militaristične slave.

sodbo za vsakega posameznega obtoženca in obenem navedel vse dejanja, zaradi katerih se obsoja. Ob koncu čitanja sodbe in razlogov je predsednik dodal, da zoper sodbo državnega sodišča ni priziva, in je kazen takoj pravomočna. Zaradi tega je odredil, da se vsi oni, ki kazni niso prestali že s preiskovalnim zaporom, takoj odvedejo v zaporo. Kazen bodo po odredbi sodišča prestali v državnih kazničnih v Sremski Mitrovici, kamor bodo prepeljani v četrtek. Po razglasitvi sodbe se obtoženci posvetovali z odvetniki in bodo nekateri, med njimi tudi župnik Škrbec, vložili prošnjo za začasno odgovitev nastopa kazni.

Sodba, ki jo je prečital predsednik g. dr. Buban, se glasi:

Janez Brodar

je kriv, da je 16. maja 1932 v Hrastju po demonstrativnih izpadkih proti narodnemu poslancu Janku Barlettu pred vč osebnimi rekel: »Prej smo hotel avtonomijo, sedaj pa zahtevamo več, zahtevamo federalacijo in popolnoma samostojno upravo Slovenije, in je torej s temi besedami šel za tem, da bi ustvaril razpoloženje pri drugih, da se izpremenita sedanja državna ureditev in politični red v državi. Dalje je kriv, da je ob priliku shoda narodnega poslanca g. Janka Barleta v Šenčurju ob priliki demonstrativnih izpadkov klical proti kralju in za republiko ter je s temi vkljukal: Živela sloboda! Živela slovenska republika!«

je kriv, da je 16. maja 1932 v Hrastju po demonstrativnih izpadkih proti kralju in za temi vkljukal: Živela sloboda! Živela slovenska republika!«

Ivan Štrcin

je kriv, da se 15. maja v Mengšu ni pokoril pozivu orožnikov, naj se množica razide, in se obsoja na globo v znesku 900 Din; ker pa je že od 23. maja v preiskovalnem zaporu, se smatra, da je ta kazen že izvršena in se takoj izpusti na svobodo.

Anton Umnik

je kriv, da je ob priliku shoda narodnega poslanca Janka Barleta, v Šenčurju kot član množice neponosen demonstrante,

naj izvrši nasilje in oskudijo Josipa Prešerna in njegove države z besedami: »Pobijedite izdajalce, dol z njimi, kolo razbijte, fanta pa ubijte, kar so drugi tudi storili in je torej kot član množice hujšak neznan demonstrante, da s skupinami možni izvrši nasilje in škodijo tudi stvari. Obsoja se na 6 mesecev strogega zapora. V kazeni se mu všeje preiskovalni zapor od 23. maja 1932 v preiskovalnem zaporu, se smatra, da je s tem kazen že prestal, in se takoj izpusti na svobodo.

Jernej Vomberc

je kriv, da je mesecev maja 1932 v Kermovi gostilni v Cerkviji, v Zgornjih Policah, sedaj v Jenkovi gostilni v Cerkviji pred vč osebnimi govoril, da bi bilo prav, če postane Slovenija samostojna, in sicer na način, da bo Korošč postal predsednik samostojne Slovenije, da bo v kratek čas drugač, da Slovenija mora biti samostojna in da bo potem manj davkov, ker da gre sedaj ves denar v Srbijo; s temi izjavami je torej šel za tem, da ustvari razpoloženje in razpoloženje pri drugih za izpremembo sedanja državne ureditev in da se del kraljevine Jugoslavije odcepil od celote kot samostojna država. Obsoja se na 1 leto strogega zapora. V kazeni se mu všeje preiskovalni zapor od 29. maja do 25. sept. t. j. 3 mesece in 26. dni, tako da ima odsedeti še 8 mesecev in 4 dni.

Franc Grilc

je kriv, da je 22. maja 1932 v Šenčurju ob priliki demonstrativnih izpadkov proti poslancu Janku Barlettu med drugim rekel: Živela samostojna Slovenija, Živela republika!

je kriv, da je 22. maja 1932 v Šenčurju ob priliki shoda narodnega poslanca Janka Barleta kot vodje demonstrantov hodil od skupine in skupine in hujšak na nasilju proti državnim oblastim, ko je množica naskočila kordon orožnika pred gostilno Gašperlin in hotel razoržiti orožnike, metala nanje kamene in polena, pri čemer je padel tudi strel z revolverja, tako da so bili orožniki prisiljeni uporabiti orožje, s čemer bi bil hujšak svoje pristaže na nasilju proti državnim oblastim in spravljal v nevarnost javni red.

je kriv, da je 22. maja 1932 v Šenčurju ob priliki shoda narodnega poslanca Janka Barleta kot vodje demonstrantov hodil od skupine in skupine in hujšak demonstrante na nasilje proti državnim oblastim, tako da je množica naskočila orožniki kordon pred Gašperlinovo gostilno, kjer se je vrnil sled hotela razoržiti orožnike, metala nanje kamene in polena, pri čemer je padel tudi strel z revolverja, zaradi česar so orožniki moralno uporabiti orožje; s tem svojim dejanjem je dosegel, da se del kraljevine Jugoslavije odcepil od celote kot samostojna država, in je žalil vladarja. Obsoja se na 10 mesecev strogega zapora. V kazeni se mu všeje preiskovalni zapor od 23. maja do 9. septembra to je 3 mesece in 15. dni, tako da mora odsedeti še 6 mesecev in 15. dni.

Josip Loboda

je kriv, da je 22. maja 1932 v Dolu v Šenčurju ob priliki demonstrativnih izpadkov proti poslancu Janku Barlettu med drugim rekel: Živela republika!

je kriv, da je 22. maja 1932 v Šenčurju ob priliki shoda narodnega poslanca Janka Barleta kot vodje demonstrantov hodil od skupine in skupine in hujšak demonstrante na nasilje proti državnim oblastim, tako da je množica naskočila orožniki kordon pred Gašperlinovo gostilno, kjer se je vrnil sled hotela razoržiti orožnike, metala nanje kamene in polena, pri čemer je padel tudi strel z revolverja, zaradi česar so orožniki moralno uporabiti orožje; s tem svojim dejanjem je dosegel, da se del kraljevine Jugoslavije odcepil od celote kot samostojna država, in je žalil vladarja. Obsoja se na 10 mesecev strogega zapora. V kazeni se mu všeje preiskovalni zapor od 23. maja do 9. septembra to je 3 mesece in 15. dni, tako da mora odsedeti še 6 mesecev in 15. dni.